

**TA'LIMDA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR, IMKONIYATLAR,
AFZALLIKLAR. JAXON TAJRIBASINI O'RGANISHNING O'ZIGA XOS
XUSUSIYATLARI VA TA'LIM MAZMUNINI OSHIRISH YO'LLARI**

Xolmirzayeva Iroda Ibadullayevna

Muxitdinova Mohira Abduraimovna

*Namangan viloyati Norin tumani maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga qarashli
3-umumiy o'rta maktabi boshlang'ich sinf o'qituvchilari*

Annotatsiya: *Maqolada bugungi kunda inson hayotida zamonaviy texnologiyalarning o'rni yoritilgan. Raqamli texnologiyalar jamiyat hayotining ko'p jabhalariga kirib bormoqda. Ta'lim ham bu jarayondan istisno emas. Maqolaning maqsadi raqamli texnologiyalar imkoniyatlarini tahlil qilish asosida o'quv jarayonini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, ularning afzalliklari va tahdidlarini ko'rib chiqishdir. Maqolada elektron ta'limning afzalliklari va kamchiliklari tahlil qilinib, ta'lim tizimidan yangi maqsadlarni qo'yadigan, ta'lim jarayonining tuzilishi va mazmunini o'zgartiradigan kompleks yondashuvni talab qiladigan raqamlashtirish shakllari ko'rsatilgan. Muallif ularni oliy va kasb-hunar ta'limi tashkilotlari faoliyatiga ilmiy asoslangan tatbiq etish zarurligi to'g'risida gipotezani shakllantirdi.*

Kalit so'zlar: *Raqamli texnologiyalar, raqobatbardosh ta'lim modeli, elektron ta'lim tizimi, ta'lim muhitini raqamlashtirish shakllari, elektron ta'limning afzalliklari va kamchiliklari.*

Холмирзаева Ирода ибодуллаевна

Мухитдинова Мохира Абдураимова

учитель начальных классов средней школы N 3 Норинского района Наманганской области

Аннотация: *организация воспитательных занятий в начальных классах на основе изучения опыта азиатских стран (Китая, Японии, Южной Кореи) по организации воспитательных занятий*

Ключевые слова: *образование, область образования, образовательное право, формирование образования, школа, обязательное образование, «кандзи», «хиракана», «катакана», сэнсэй, дошкольный лим, колледж.*

Kholmirezayeva Iroda Ibadullayevna

Mukhitdinova Mohira Abduraimovna

primary school teachers of general secondary school No. 3 under the Department of preschool and school education of Norinsky District of Namangan region

Abstract: *Organization of educational classes in primary grades by studying the experience of Asian countries (China, Japan, South Korea) in organizing educational classes*

Key words: *education, field of education, educational law, formation of education, school, compulsory education, "kanji", "hirakana", "katakana", Sensei, preschool 'im, college.*

Xitoy qadimiy va novqiron mamlakat. Hozirda Xitoy Xalq Respublikasida 56 millat vakillari yashaydi. XXI da milliy ta'limni rivojlantirish 50-60 yillik Tarbiyani qamrab oladi. 1952- yilda Sin Szyan hukumati uchta tilda: uyg'ur, qozoq, mo'g'ul tillaridagi darsliklarni chop etuvchi "Sin Szyan xalq nashriyoti"ni tashkil etdi. 1955- yilda Sin Szyan ma'rifiy nashriyoti darsliklarni besh tilda: : uyg'ur, qozoq, mo'g'ul, qirg'iz va sibo tillarida nashr eta boshladi. Maorif vazirligi qoshida milliy ta'lim departamenti tashkil etilgan. Uning vazifasi xan va kichik millatlar ta'limini nazorat qilish, joylarda ikki tillikni taraqqiy ettirish, milliy ta'lim moliyaviy ta'minotini nazorat qilishdan iborat⁷⁸.

XXI da Ta'lim vazirligi va Davlat qo'mitasi qoshida faoliyat ko'rsatayotgan ta'lim departamenti kichik millatlar ta'limida kechayotgan mana shu jarayonlarni boshqarish, nazorat qilish, tartiblashtirish ishlarini amalga oshiradi. XXI da ta'limni takomillashtirish maqsadida hozirgacha 6 ta qonun qabul qilingan. Bular: XXI da ilmiy daraja haqidagi qonun (1980-y); XXI da majburiy ta'lim to'g'risidagi qonun; (1986-y); XXI da Murabbiylar haqida qonun (1993-y); XXI da Ta'lim to'g'risida qonun (1995-y); XXI ning kasbiy ta'lim to'g'risidagi qonuni (1998-y); XXI da oliy ta'lim to'g'risidagi qonun (1998-y) XXI da 9 yillik majburiy ta'lim tizimiga amal qilinmoqda. Maktabgacha asosiy ta'limga-boshlang'ich va oddiy o'rta ta'lim (quyi va oliy bosqich) kiradi. 1999- yilda hukumat umumta'lim maktablar saviyasini oshirish maqsadida maorif sohasi bilan bog'liq islohotlarni chuqurlashtirish haqida qaror qabul qildi. 2007- yildan boshlab, pedagog -o'qituvchilarni tayyorlovchi universitet va institutlarda bepul talim olish yo'lga qo'yildi.

Yaponlarning aksariyat qismi uchun ta'lim olish juda muhim. Yaponiya ta'limining shakllanishi 1867—1868- yillarda boshlangan⁷⁹.

Yaponiya o'z oldiga ikki vazifani:

1. Boyish.

2. G'arb texnologiyasini Yaponiya ishlab chiqarishiga kiritish.

1872- yilda "Ta'lim to'g'risida"gi qonun qabul qilindi. Bunda Yapon ta'limi g'arb ta'limi bilan uyg'unlashtiriladi.

⁷⁸ Koreya va Xitoyda ta'lim-tarbiya jarayonlari. <https://hozir.org/1-mavzu-xorijda-maktabgacha-talim-fanining-predmeti-jahon-maml.html?page=7>

⁷⁹ Isaqulova N.J, Qosimova Z.H. Xorijiy mamlakatlarda ta'lim (ma'ruza). T., 2011

1908-yil Yaponiyada boshlang‘ich ta‘lim majburiy 6 yillikka aylantirildi. 1893-yili kasb yo‘nalishidagi dastlabki kollej tashkil etildi. Bular:

- Maktabgacha ta‘lim muassasalari
- Boshlang‘ich maktab,
- Kichik o‘rta maktab,
- Yuqori o‘rta maktab,
- Oliy ta‘lim tizimlariga kiruvchi o‘quv yurtlari.

Bolalar yosh xususiyatlariga qarab 3, 2, 1 yillik ta‘lim kurslariga jalb qilinadi.

Majburiy ta‘lim. Ta‘limning pog‘onasi 6 yoshdan 15 yoshgacha bo‘lgan bolalarni o‘z ichiga oladi. 6 yillik boshlang‘ich ta‘lim va 3 yillik kichik o‘rta maktab, 9 yillik majburiy ta‘limni tashkil etadi va u bepuldir. Yuqori bosqich o‘rta maktab 10, 11, 12-sinflarni o‘z ichiga oladi, bunday maktablarning kunduzgi, sirtqi va kechki bo‘limlari mavjud. O‘quvchilarning 95% kunduzgi maktablarda o‘qiydilar. Bitiruvchilarning 25,3% ga yaqini odatda kollej yoki universitetlarga, yana boshqa qismi esa 240 kun (AQSh 180). O‘quvyili 1 apreldan boshlanib martda tugaydi. Yozgi ta‘til iyun oyining oxirida boshlanib, avgustda tugaydi. Darslar 7 soatdan o‘tiladi.

Yaponiya maktablarida sinf xonalari 40 va undan ko‘proq o‘quvchiga mo‘ljallanadi. Deyarli barcha maktab o‘quvchilari ingliz tilini o‘rganishadi. Ular 6 yoshdan boshlab ingliz tilida gaplashadilar. Yapon tilida yozishni o‘rganish juda mushkul va uzoq vaqt talab etadi. Yaponlarda 3 xil alfavit mavjud va ularning o‘z kelib chiqish Tarbiyasi bor:

Birinchisi “kanji” bo‘lib, u VI asrda Xitoydan kelgan va yapon tiliga kiritilgan iyerogliflardir. Bu alfavit juda murakkab bo‘lgani uchun yaponlar yana ikkita alfavitni yaratishgan. **Ikkinchisi**, “hirakana” deb ataladi. Unda 46 ta harf bo‘lib, undan sof yapon so‘zlarini yozishda foydalanishadi. **Uchinchisi** “katakana”dir. Unda ham 46 ta “katakana” harf bo‘lib, chetdan o‘zlashgan so‘zlar yoziladi.

Maktablarda “hirakana” va “katakana”dan foydalanishadi. Kanji 2000 ga yaqin iyeroglifdan iborat. Maktabning boshlang‘ich sinfni tugayotgan o‘quvchilari 1000 ta kanjini bilishlari va o‘qiy olishlari kerak. Maktablarda asosiy fanlar: yapon tili, ijtimoiy fanlar, matematika, musiqa san‘ati, fizika va laboratoriya ishlaridan iborat. So‘nggi yillarda Yaponiya maktablarida “robot-pedagog” yaratildi⁸⁰.

Bunday robot o‘qituvchilar barcha maktablarga tarqatilishi mumkin emas ekan. Chunki uning imkoniyatlari, tabiiyki, o‘qituvchilikdan ko‘ra ancha yuqori. Kollejlar:

- 1 -kichik kollej;
- 2-texnik kollej
- 3-maxsus kollejlarga bo‘linadi.

Uni bitirgan tinglovchilar bakalavr diplomini oladi va universitetning 3- yoki 4-kurslariga qabul qilinadi.

⁸⁰ Узбекистан-Япония: образовательный обмен совершенствуется. 16 декабря 2011 //veb- sayti. www.jahonnews.uz

Yaponiya maktablarida o'qituvchilar nihoyatda hurmat qilinadi. "O'qituvchi - millat iftixori" yoki, "O'qituvchidan uch qadam tashla, lekin soyasiga qadam tashlama" deb javob berishadi yapon o'quvchilari. Maktabda o'qish 8.05 da ertalabki badantarbiyadan boshlanadi. U 20 minut davom etadi. So'ngra yuvinishadi va ertalabki nonushta qilishadi. 8.45 da esa dars boshlanadi. Sensey (o'qituvchi) dars o'tadi. 4 soatdan keyin esa o'quvchilar tushki ovqatga chiqishadi⁸¹.

Binobarin, o'qitish jarayonida o'ziga xoslik tomoni mavjudki, undan nusxa olish, bizning mentalitetimizga, qadriyatimizga to'g'ri kelmaydi. Bular:

1. Maktabgacha ta'lim muassasalari ishida muammolar bor. Talab ehtiyojni qondira olmayapti. Shu tufayli bu tarmoq keyingi yillarda 60 foizga kengaydi. Bunda diniy tashkilotlarning hissasi kattadir. Bizda esa diniy tashkilotlar ta'lim tizimi ishiga aralashmaydi.

2. Umumta'lim tizimida Xitoyda, boshlang'ich maktab masalasigakelganda (bu maktabga olti yoshlilar kelishadi) sinflarning tig'izligini kuzatish mumkin. Har sinfda 50 nafargacha bola o'qiydi. Dars yuklamalari ham ko'proq.

3. Yaponiya maktablarida esa sinf xonalari 40 va undan ko'proq o'quvchiga mo'ljallangan. Bizda esa 25-30 nafar o'quvchiga mo'ljallangan.

4. Yaponiyada o'quv yili 240 kun (AQShda 180 kun). O'quv yili 1 apreldan boshlanib martda tugaydi. Yozgi kanikul iyun oyining oxirida boshlanib, avgustda tugaydi. Darslar 7 soatdan o'tiladi. Bizda: 1-sentyabrda boshlanib, 25-mayda tugaydi⁸².

Janubiy Koreyadagi odamlar ta'limga kelajakda jamiyatda o'z mavqeini egallash vositasida qarashadi. Mamlakatning hozirgi ko'rinishidagi o'rta ta'lim maktablari 1880-yilda paydo bo'lgan bo'lsa, Janubiy Koreya Respublikasi tashkil topishi bilan hukumat ta'lim sohasini qayta isloh qilishga kirishdi. Ta'lim haqidagi Qonun 1948- yilda qabul qilingan. Ta'lim tizimiga asos qilib an'anaviy g'arb modeli olingan:

- 6 yil — quyi maktab,
- 3 yil — o'rta,
- 3 yil — oliy maktab;
- 4 yillik kollej va bakalavr unvoni beriladi;
- 2 yil chuqur o'rganilgandan so'ng magistr unvonini olish mumkin. Fan doktori bo'lish uchun yana 3 yil vaqt sarflash lozim.

Boshlang'ich maktab masalasiga kelganda (bu maktabga olti yoshlilar kelishadi) sinflarning tig'izligini kuzatish mumkin. Har sinfda 50 nafargacha bola o'qiydi. Dars yuklamalari ham ko'proq. O'yinlar, dam olish o'quv dasturiga kiritilgan. Shuning uchun dam olishga imkoniyat bor. Boshlang'ich maktabda dars 40 minut davom etadi. O'rta maktabda esa darslar 45 minut. Oliy maktabda darsning davomiyligi 50 minut.

⁸¹ Uzluksiz ta'lim. Ilimiy-uslubiy jurnal. 2012 yil, 3-son, 102-108 betlar //A.Кусаинов. Японский феномен образования//.

⁸² Abdullayev Yo. Jahon oliy maktabi: qiyosiy tahlil. T.,2001

Boshlang'ich maktabda 9 ta fan o'qitiladi. Koreys tilini o'rganishga alohida e'tibor beriladi. Bundan tashqari arifmetika, ayrim ijtimoiy fanlar ham o'qitiladi. O'rta maktabda fanlar yana 4 taga ko'paytirilgan. 7-sinfdan boshlab chet tillar o'rgatiladi. Mamlakatda ingliz tiliga e'tibor kuchli. Koreyslar yana bir tilni-klassik xitoy tilini majburiy ravishda o'rganadilar. 8-sinfdan boshlab Xitoy Tarbiyasi o'rganiladi. Hunar maktablari Koreyada 600 tani tashkil etadi. Bu maktablarning 45 foizi bo'lajak mulkdorlarni tayyorlaydi, 23 foizida texnik kasb egalari yetishib chiqadi. Qolgan maktablarda dengizchilik, qishloq xo'jalik ixtisosliklari o'zlashtiriladi.

- Hunar maktablariga korxonalar otaliq qiladilar. Ta'lim haqidagi qonun talablaridan biri shudir.

- Koreyada ham alohida iqtidorli bolalarga e'tibor kuchli. So'nggi yillarda 5 ta sport, 6 ta ilmiy maktab ochilgan. Jismoniy tarbiyaning rivojlanishiga Seul olimpiadasi katta ta'sir ko'rsatgan.

- Davlat maktablarida diniy ta'limot o'qitilmaydi. Lekin 3-sinfdan boshlab "Odobnoma" kabi maxsus fan joriy etiladi. Bu fan 12-sinfgacha o'qitilib, haftasiga 2 soat vaqt ajratilgan.

- Maktablar uchun o'qituvchi kadrlar tayyorlash masalasiga ham katta e'tibor beriladi.

- Koreyadagi barcha tinglovchilarning 6,5 foizi bo'lajak pedagoglardir. Mamlakatda 11 ta o'qituvchilar kollejlari mavjud. Har bir provinsiya o'z kollejiga ega.

- Boshlang'ich sinflar o'qituvchisi bo'lish uchun 2 yil o'qish kerak. Fan o'qituvchisi birmuncha ko'proq o'qiydi.

- Soliqlar tizimida ta'limiy soliq joriy qilingan: ishlab chiqaruvchilar foydaning ma'lum foizini maorifga yuboradilar.

- Davlat byudjetining 24 foizi ta'limga sarflanadi.

- Mamlakat prezidenti (u xalq ta'limi Davlat kengashini boshqaradi) shaxsan provinsiyalar ta'lim boshqarmalari (bizdagi xalq ta'limi boshqarmalari kabi) boshliqlarini tayinlaydi. 2005- yil 9- dekabrda Janubiy Koreya Milliy kengashi xususiy maktablar ta'limi haqidagi qonunning yangi tahririni qabul qildi⁸³.

Yevropa(Finlandiya, Germaniya) mamlakatlarida ma'naviy -axloqiy ta'limni tahlil qilish

Finlyandiya bolalari ta'limni boshqa mamlakatlarnikiga qaraganda kechroq boshlaydilar.Ular 7 yoshdan boshlab maktabga qabul qilinishadi.«Bolalarni haddan ziyod erta maktabga berish ilmiy jihatdan foydali emasligi tasdiqlangan», deyiladi fin tizimida.

7 yoshgacha bo'lgan bolalar kunduzgi bolalar bog'chalariga qatnaydilar, ammo u yerda darslar o'rniga ijodiy o'yinlarga e'tibor berishadi. Finlar bu yoshdagi bolalarga o'ynash va jismoniy faol bo'lish uchun vaqt kerak, chunki bu yosh ijodkorlik davri, deb hisoblashadi.

⁸³ Abdullayev Yo. Jahon oliy maktabi: qiyosiy tahlil. T.,2001

O'qishninghar 45-daqiqasida o'quvchilar 15 daqiqa tanaffus qilib, turli o'yinlar o'ynashadi.

Finlandiyada majburiy ta'lim 9 yil davom etadi, o'quvchilar 16 yoshdan o'qishni tark etishlari mumkin. Finlyandiyada o'quvchilar faqat 16 yoshida markazlashtirilgan imtihon (Milliy Matriculation Test) dan o'tishlari talab qilinadi.

Finlyandiya o'quvchilari rivojlangan mamlakatlarichida eng kam dars soatlarini o'qiydilar (darslar 8-9 oralig'ida boshlanib, kunduzgi 2 gacha yakunlanadi), shunga qaramay juda yaxshi natijalar qayd etadilar. Finlyandiyadagi maktablar hech qanday tartibda joylashmagan, maktablar, mintaqalar, o'qituvchilar va hatto o'quvchilar o'rtasida taqqoslashlar mavjud emas. Ular raqobat emas, aynan hamkorlik muvaffaqiyat kalitidir, deb hisoblashadi. Fin o'qituvchilarining bu qadar ulkan mavqega egaliklari o'qituvchi kasbiga bo'lgan talabning yuqoriligi hamda malaka imtixonlarining murakkabligi bilan izohlanadi. Shuning uchun Finlyandiyada ular o'z o'qituvchilarini doimiy ravishda baholash va baholab borish zaruratini sezmaydilar. Agar o'qituvchidan qandaydir xato yoki kamchilik o'tadigan bo'lsa, u bilan maktab direktorining o'zi shug'ullanib qo'ya qoladi.

Finlandiyada maktablar tekshirilmaydi. 1990 yillarning boshlarida Finlyandiyada maktablarni maxsus komissiyalar tomonidan tekshirish amaliyoti bekor qilindi. Finlandiyaliklar o'qituvchilar va maktab rahbarlarining kasbiy mahoratiga ishonadilar. Maktablar o'z-o'zini baholashga da'vat etiladi.

Finlandiyada xususiy maktablar mavjud emas. Fin maktablari o'rtasida raqobat yo'qligining sabablaridan biri shundaki, barcha maktablar davlat mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladi. Shu bois qayerdadir yaxshi, qayerdadir sustroq ta'lim berilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Finlyandiya maktablarida barcha o'quvchilarning tushlig idavlat tomonidan qoplab beriladi. 1943 yildan buyon mazkur amaliyotga amal qilib kelinmoqda.

Finlyandiya ta'lim tizimi test natijalarini ko'paytirish va matematika, tabiiy fanlar va ingliz tillarig austuvorlik berish o'rniga, o'qish uchun sog'lom va uyg'un muhit yaratishga e'tibor qaratilgan. Bunda ta'lim «ijtimoiy tengsizlikni muvozanatlash vositasi bo'lishi kerak», degan mafkuraga amal qilinadi. Finlyandiya o'quvchilari ko'proq horij tillarini o'rganishadi. Ular fin tilini maktabdagi birinchi kundan o'rganishadi.9 yoshida ular shved tilini o'rganishni boshlaydilar.11 yoshida ular uchinchi tilni (odatda ingliz tilini) o'rganishga yo'naltiriladi.Ko'plab o'quvchilar 13 yoshida to'rtinchi tilnio'rganayotgan bo'ladi.

O'rta maktab o'quvchilarining 66% qo'shimcha ta'limga (kollej yoki kasb-hunar kurslariga) qatnaydilar. Finlyandiya har bir o'quvchilarga AQSh, BuyukBritaniya, Yaponiya va Germaniyaga qaraganda taxminan 30% kamroq mablag' sarflaydi (OECD statistikasi)⁸⁴.

⁸⁴ Abdullayev Yo. Jahon oliy maktabi: qiyosiy tahlil. T.,2001

Germaniyada bolalarning rivojiga 3 yoshdan boshlab katta e'tibor beriladi. Onalar o'z farzandlarini boshlang'ich bosqichda haftada bir marta, kattaroq bo'lganlarida bir necha marotaba maxsus rivojlantirish guruhlariga olib borishadi. Bog'chada bolaga o'z huquqlarini, ularni hech kim xafa qilishi mumkin emasligini o'rgatishadi. Bu nafaqat bolalarga qo'l ko'tarish, balki kattalar tomonidan ularga ovozni balandlatish, xafa qilishning oldini olish ham demakdir.

Nemislar o'z farzandlariga yoshligidanoq tejamkorlik, intizomli bo'lishni, atrof-muhitni muhofaza etishni, odob-axloqni o'rgatishadi. Ota-onalarning o'z farzandlariga yordam bermasliklari, bolalar bog'chalarining to'liq kun ishlamasligi, enaga xizmatining qimmat turishi hisobiga ayollar farzand ko'rishga shoshilishmaydi va shu sababli Evropa davlatlari ichida mamlakatda tug'ilish eng kam hisoblanadi. Bolalarga kichik yoshida televizor ko'rishga ruxsat berilmaydi va iloji boricha soat 20.00 da uxlashga yotqizishadi, chunki kichikintoyni erta uyg'onishga, kichik yoshidanoq o'z kunini rejalashtirish, muhim sanalar (qarindoshlarning tug'ilgan kunlari)ni yodda saqlash, o'z xarajatlarini nazorat qilishga o'rgatishadi.

Farzandlarida kommunikabellikni rivojlantirish maqsadida onalar ularni rivojlantirish guruhlariga olib borishadi. Bolalar bog'chalari asosan kichikintoylarni jamoada o'zini tutish, muloqotda bo'lishga o'rgatadi, yozish va o'qish faqatgina maktabdan boshlab o'qitiladi. Bola go'dakligidanoq enaga nazoratida o'zi istagan ishni qiladi, o'qish kichikintoy uchun foydali va yoqimli bo'lishiga alohida e'tibor qaratiladi, har bir bolaning iqtidoriga qarab fanlarni tanlashga harakat qilinadi.

Boshlang'ich sinflardagi barcha fanlar o'yin tarzida o'tiladi. Maktab 9 yillik bo'lib, o'quvchining sha'niga hech kim putur etkazmasligi uchun hattoki nazorat ishlar baholari sinfda e'lon qilinmay, alohida ota-onaga aytiladi. Bola bir kun dars qoldirsa, ta'lim politsiyasi darhol buning sabablarini aniqlashga harakat qilib, sababsiz holatda ota-onaga jarima solishi mumkin. Jismoniy kamchiligi mavjud o'quvchilar oddiy maktablarga borishadi, aqliy jihatdan kamchiligi mavjud bolalar maxsus maktablarda o'qitiladi. O'qish puli ijtimoiy xizmat tomonidan to'lanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qatiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. T., O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Oliy Majlisga Murojaatnomasi. T., "Xalq so'zi" gazetasi, 2020-yil 30-dekabr, № 276 (7778).

II. Me'yoriy-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.–T.:O'zbekiston, 2019.
2. O'zbekiston Respublikasining "Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida"gi O'RQ-682-son Qonuni, 20.04.2021-y.

3. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi O‘RQ-637-son Qonuni, 23.09.2020-y.

III. Maxsus adabiyotlar

1. Узбекистан-Япония: образовательный обмен совершенствуется. 16 декабря 2011 // veb- sayti. www. jahonnews.uz

2. Tarbiya. Jurnal. Yaponiyada maktab ta’lim tizimi. 2007 yil, 1- son, 46-47 betlar.

3. Uzluksiz ta’lim. Ilmiy-uslubiy jurnal. 2012 yil, 3-son, 102-108 betlar // A. Kusaïnov. Японский феномен образования //.

4. Jamiyat va boshqaruv. // Shoazm Shazamanov. XXI: ta’limni rivojlantirishning siyosiy-huquqiy asoslari //

5. Abdullayev Yo. Jahon oliy maktabi: qiyosiy tahlil. T., 2001

6. Isaqulova N.J, Qosimova Z.H. Xorijiy mamlakatlarda ta’lim (ma’ruza). T., 2011

7. Koreya va Xitoyda ta’lim-tarbiya jarayonlari. <https://hozir.org/1-mavzu-xorijda-maktabgacha-talim-fanining-predmeti-jahon-maml.html?page=7>

IV. Elektron ta’lim resurslari

1. <https://lex.uz/docs/-3107036>

2. <https://www.lex.uz/ru/docs/-4885018>

3. t.me/edurtm_uz

4. tarbiyam.uz